

Sieta van Keimpema: 'Twee derde boeren wil flexibel quotum'

Producersen als het kan

Het beleid van de EU is de oorzaak van de lage melkprijs, zegt de Dutch Dairy Board op haar zuivelsymposium in Zeewolde. De economische crisis speelt een rol, zegt Euro politician Jan Mulder. Over de zin of onzin van productiebeheersing bleef verschil van mening op het symposium.

tekst Tijmen van Zessen

Jan Mulder:
**'Niet overtuigd
van relatie
tussen quotum
en melkprijs'**

Sieta van Keimpema:
**'We moeten
de markt in
evenwicht
brengen'**

Henk Westeneng:
**'Melkveehouderij
houdt deze
prijs geen
maanden vol'**

De Dutch Dairy Board (DDB) stelde spreker Jan Mulder – VVD Europarlementariër – de vraag of de huidige lage melkprijs een gevolg is van het beleid van de (Europese) overheid of van de economische crisis. De volksvertegenwoordiger stak de hand niet in eigen boezem: 'Er is niet één schuldige aan te wijzen. Vele factoren spelen een rol, waaronder de economische crisis. Het beleid van de Europese Unie heeft wel gezorgd voor meer schommelingen in de melkprijs. Het is de vraag of de melkveehouderij zich dat kan permitteren.'

Henk Westeneng – sectorma-

nager melkveehouderij voor ABN Amro – had daarover wel een mening. 'Een prijs van 25 cent per kilo melk houdt de melkveehouderij best een tijdje vol, maar geen maanden. In december liepen de standen van de betaalrekening zienderogen terug en dat benaauwt sommige veehouders. Scherper letten op de kosten is een optie, of het uitstellen van vervangingsinvesteringen, maar te ver gaan in het besparen van kosten is ook niet goed. Denk maar aan het voeren van de dieren.'

Volgens Westeneng is ongeveer de helft van de Nederlandse bedrijven opgewassen

tegen de huidige crisis. Bij de andere helft is op dertig tot veertig procent van de bedrijven opschorting van de aflossing een mogelijkheid, terwijl een beperkt deel de crisis kan ondervangen door de technische resultaten te verbeteren. De overige bedrijven hebben een structureel knelpunt op het bedrijf. Over het lot van deze bedrijven liet Westeneng zich niet in concrete termen uit.

Klaar voor vrije markt?

Met het omlaag schroeven van de niveaus waarop de Europese Unie zuivel opkoopt voor interventie ontstaat volgens DDB een mini-

mummelkprijs van twintig cent per kilo. Als compensatie zijn er inkomenstoeslagen ingevoerd. Jan Mulder sloot een pleidooi voor behoud van dit vangnet niet uit. 'Maar eerst moeten we evalueren wat het resultaat is van het vrijemarktmechanisme dat nu een tijdje zijn werk doet.'

Als het aan Sieta van Keimpema (voorzitter van de DDB) ligt is zo'n evaluatie niet nodig. Zij hekelt de huidige situatie waarin melkveeouders worden overgeleverd aan de vrije markt. 'U en ik zijn in 2015 niet klaar voor de vrije markt. Het is onmogelijk om de lasten te verlagen als de melkprijs daalt. Welke werknemer wordt in zijn cao overgeleverd aan de vrije markt voor arbeid? Daar zijn ook afspraken over de lonen; boeren hebben ook rechten.'

Stabiele prijs

Van Keimpema wijt de lage melkopbrengsten voor een groot deel aan het EU-beleid. 'Onze minister Verburg beweert dat de lage prijzen geen gevolg zijn van verruiming van quota of overproductie. Ze wil het nationale quotum verder verhogen. Maar wat is overproductie? Als het Europese melkquotum niet wordt volgemolken, is er dan per definitie geen overproductie? Als de vraag van consumenten in andere landen vermindert en het aanbod wordt niet aangepast, vindt er overproductie plaats, of het quotum nu vol komt of niet. De prognose van de groei aan zuivelconsumptie is een procent per jaar. Als het quotum dan wordt uitgebreid met 2,5 procent zoals vorig jaar, dan ligt het voor de hand dat de

prijzen verder verslechteren.'

Van Keimpema – tevens vicevoorzitter van de EMB, de Europese zusterorganisatie van DDB – pleit voor een flexibel quotumsysteem. Volgens onderzoek door Agri-direct onder meer dan duizend veehouders is twee derde van de boeren voorstander van een flexibel quotum. 'Als de consumptie afneemt moeten we de markt in evenwicht brengen. Dat leidt tot een stabiele prijs en rust in de maatschappij.'

Overtollige melk moet verwerkt worden op een manier die de markt niet beschadigt, bijvoorbeeld als grondstof voor groene energie. Verder is het voorstel van de DDB om de quotumverruiming te bevriezen en in een nationale reserve te stoppen. Op het moment dat de markt het toelaat, kan deze productie ruimte worden vrijgegeven. Jan Mulder liet zich niet uit over de voorstellen, maar wees erop niet overtuigd te zijn van de relatie tussen melkprijs en quotum. 'Bovendien heeft quotering geen zin als je de markt niet beheert.'

Melkcyclus

Een vragensteller uit de zaal uitte zijn vrees voor een kaal slag in de melkveehouderij. Hij vroeg zich af of de melkveehouderij dezelfde kant op gaat als de varkenshouderij, met sterke pieken en dalen in inkomen. Westeneng: 'De signalen duiden op het ontstaan van een melkcyclus. De melkveehouderij kan sneller schakelen dan gedacht, bijvoorbeeld door koeien langer aan te houden of via wijzigingen in het rantsoen. Eind 2007 zagen we een forse toename van de productie.' Deze ontwikkeling maakt het volgens Westeneng lastiger een volwaardig inkomen te halen met melkvee. 'In Nederland manoeuvreren boeren zich echter zelf in die positie omdat ze te veel en te graag willen produceren.'

Nicolette Kluijver, tv-presentatrice:

'Mijn melkdiploma heb ik ook. Ik wilde boerin worden. Eigenlijk wilde ik veearts worden, maar dat leek me wel heel lang studeren. De middelbare agrarische school heb ik wel afgemaakt. Nee, bij de televisie heb ik niet veel aan die achtergrond.' (LC)

Theo Warmendam, melkveehouder met blaarkoppen te Warmond:

'Ik weet precies van welke koeien ik een stier wil. Ik verzamel oud sperma, ik heb rietjes tot wel 25 jaar terug in het vat zitten. Op die manier probeer ik exclusief te blijven met de bloedvoering. Ik heb maar enkele koeien lopen die een vader hebben, die veel door de ki is gebruikt. Zo loop je in de fokkerij net een stapje voorop.' (NO)

Cees Goettsch, voedingsdeskundige te Ermelo:

'Ik ben ervan overtuigd dat niet meer dan 10 van de 16 miljoen Nederlanders een biefstuk kunnen onderscheiden naar ras.' (Bo)

Martin Bril, columnist:

'Volgzaam, maar o zo vertederend. Log en dom, maar toch nieuwsgierig. Die zwaaiende staart tegen de vliegen, de dunne poten, de borrelende magen, de grote koeienogen. Ik zou werkelijk niet weten wat een koe verkeerd kan doen.' (dV)

René Mombarg, melkveehouder te Vorden:

'We hebben een heel vrucht-

bare veestapel. Landelijk zie je de tussenkalf tijd oplopen, maar daar hebben wij niets mee van doen. Je moet nu beter opletten. Koeien springen niet meer, dus als ze met de oren knippen ben je al alert. Als ik een koe mis, kan ik op de kalender altijd terugzien dat ik van huis was.' (AgD)

Henk Visser, manager WWS Nederland:

'Dat O Man exact op het juiste moment naar voren kwam is deels geluk. Daarbij hielp natuurlijk wel de vooruitziende blik van Select Sires. Vooral tussen 2001 en 2006 kwamen de fitnesskenmerken steeds meer in de belangstelling.' (AgD)

Aalt Dijkhuizen, bestuursvoorzitter WUR:

'Koeien in de wei zijn leuk, maar je overleeft er niet mee. Geen burger telt die koeien en als ze koeien zien hoeven ze niet te weten dat het vaarzen of droogstaande koeien zijn.' (LC)

Henk Bles, handelaar in genetisch materiaal:

'Ik ben echt begaan met koeien. Ze betekenen iets voor mij. Emotioneel. Als ik puur handelaar was, dan zou ik over kunnen stappen op varkens of kippen. Maar dat is beslist niet zo.' (HI)

Jan Spaans (75), voormalig melkveehouder te Waterland:

'Het werken met koeien vind ik nog steeds prachtig. Daarom help ik dagelijks op de boerderij, in ruil voor gratis melk. Ik sta 's zomers rond half zes op om te controleren dat er geen koeien in de sloot staan. 's Avonds controleer ik ze weer.' (dV)

Cees Veerman, oud-minister van Landbouw:

'Het komt wel goed met de melkprijs, maar de fluctuaties blijven sterker dan we ooit hebben gehad. En dat is volstrekt nieuw.' (Bo)

Petra Beerda, veehoudster te IJlst:

'Friese roodbonten zijn prachtige dieren en de cultuurhistorie van dit ras is de basis voor mijn werk, dat ik met liefde en passie doe. Het contact met de dieren maakt het werken zo leuk. Zelfs als ze al weken buiten staan en ze zien me aan komen lopen, dan beginnen ze te blèren. Ik ken ze allemaal en zij kennen mij.' (LI)

Romke van der Wal, stoppend melkveehouder te Warga:

'Je bent niet bezig de hoogste melkproductie van Friesland te halen. Je probeert gewoon de productie van je koeien zo hoog mogelijk te krijgen. Maar goed, als je dan de beste van Friesland bent, dan geeft dat wel voldoening. Dan is dat het harde bewijs van een juiste visie.' (LC)

Monica Wesseling, publiciste:

'Het ultieme voorbeeld van homoseksueel gedrag vormt Sunny Boy, de stier die via kunstmatige inseminatie over de hele wereld vele miljoenen nakomelingen heeft. Sunny Boy wilde uitsluitend de kunstkoel bestijgen als er een stier met forse billen voor hem langs werd geleid.' (Gd)

Bronnen: Nieuwe Oogst (NO), Agrarisch Dagblad (AgD), de Volkskrant (dV), Leeuwarder Courant (LC), Grasduinen (Gd), Boerderij (Bo), Holstein International (HI), Landleven (LI), NRC Handelsblad (NRC)